

چراغ هدایت

نويسنده:

مهدى آقابابائي

ناشر چاپي:

مركز تحقيقات رايانه اى قائميه اصفهان

ناشر ديجيتالي:

مركز تحقيقات رايانهاى قائميه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
	چراغ هدایت
Λ	مشخصات كتابمشخصات كتاب
	مقدمه
	اشارها
	سوگواری سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام از شعائر الهیست
۹	سياه پوشيدن براى امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام
	آیا رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ اَلِه وَ سَلَّم لباس سیاه میپوشیدهاند؟
11	آيا اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام هم لباس سياه پوشيدهاند؟
	آيا غير از پيامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام از امامان عَلَيْهِمُ السَّلَام هم لباس سياه پوشيدهاند؟
	مجالس سوگواری چرا؟
	نظر كَاشِف الغِطَاء الكبير
	شیخ خضر بن شلال تأیید میکند:
	سخنان دانشمندان خارجی دربارهی امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام
	۱ – گاندی – مصلح بزرگ هند – می گوید:
۱۵	۲ – ماربین اَلمانی می گوید:
۱۵	۳ - توماس (کارلایل) (Carlyle Thomas) مُوَرِّخ مشهور انگلیسی – مینویسد:
۱۵	۴ – ناپلئون بناپارت (Napoléon Bonaparte) می گوید:
18	۵ – لياقت عليخان گويد:
18	۶ – دکتر ژورف فرانسوی گوید: ۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔
18	٧ – دكتر ماربين اَلماني گويد:
	۸ – محمد علی جناح میگوید:
۱ ۷	۹ – پورشوتامداس توندون حسين عَلَيْهِ السَّلَام را ميستايد:

١٠ – اثر نهضت حسين عَلَيْهِ السَّلَام از نظر گيبون مُوَرِّخ مشهور
۱۱ – ادوارد براون (Edward Granville Browne) می گوید:
١٢ – فردريک جمس می گويد:
١٣ – ل. م. بويد
۱۴ - واشینگتن ایرونیگ (Washington Irving) مُوَرِّخ آمریکایی ۔۔۔۔۔۔۱۸
۱۵ – توماس ماساریک میگوید:
۱۶ – موریس دوکبری (اروپایی) میگوید:
١٧ - جيواني ياكاپو كازانوا مي گويد:
۱۸ – ادوارد گیبون (Edward Gibbon)۱۸
١٩ – مارسلين ١٩ – مارسلين
۲۰ – گابریل انگری (اندیشمند فرانسوی):
۲۱ – چارلز دیکنس (Charles John Huffam Dickens) ۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔
۲۲ – جستیس آ. راسل الله
۲۳ – سِر ویلیام مویر (William Muir) (مُورِّخ انگلیسی):
۲۴ – کاپتین. ه. نیبلت. ج. پ:
۲۵ – مختار ثقفی:
۲۶ – محمد زغلول پاشا:
۲۷ - فغانی شاعر سنی:
۲۸ – العبيدي (مفتي موصل):
٢٩ – ياسر عرفات:
٣٠ – عباس محمود عقاد مصرى:
يرى در سيرهى عزاداران عالمان ر باني
١ - آيت الله العظمى بهجت (دامت بركاته):
٢ – اَ بِتِ اللهِ العظمي گلبانگاني (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

۲۱	٣ - آيت الله العظمى شيخ عبدالكريم حائرى (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):
YY	۴ – امام خمينى (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):۴
YY	
YY	
YY	
۲۲	
۲۲	
YY	
YY	١١ - كل احمد طهراني:
	۱۲ - در بلاد غیر اسلامی حسین عزیز، جد بزرگوارش گریه کن ندارد.
	۱۳ – شهید مطهری (رَحُمَةُ اللهِ عَلَیه): ۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔
۲۳	۱۴ - آیت الله العظمی بهجت (دامت برکاته):
۲۳	
	۱۷ - اَیت الله آخوند ملاعلی معصومی همدانی (رَحْمَةُ اللهِ عَلَیه):
	۱۸ - آیت الله گلپایگانی (رَحْمَةُ اللهِ عَلَیه):
	پینوشت
ΥΔ	اسناد و مدارک کتاب
78	. با ه م کن تحقیقات رایانهای قائمیه اصفهان

چراغ هدایت

مشخصات كتاب

سرشناسه:مركز تحقيقات رايانه اى قائميه اصفهان، ١٣٩١

عنوان و نام پدیدآور:چراغ هدایت/ مهدی آقابابایی.

مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهرى:نرم افزار تلفن همراه و رايانه

موضوع: امام حسين (ع)

مقدمه

اشاره

بِشم اللَّه الرّحمن الرّحيم

(الْحَمْدُ لِلّه رب العالمين و الصلاه و السلام على اشرف المرسلين محمد المصطفى و اهل بيته الطاهرين).

در حدیث شریف نبوی که شیعه و سنی آن را روایت نمودهاند پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد بن عبدالله صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم فرمودند:

«حُسَيْنٌ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ حُسَيْن». (١)

يعني:

(حسين از من و من از حسينم).

این حدیث دارای دو بند است:

بند اول:

«حُسَيْنٌ مِنِّى» اين قسمت واضح و روشن است.

زيرا امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام فرزند دختر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و نوهى آن حضرت است.

بند دوم:

«و أَنَا مِنْ حُسَيْن» علماء اين بند را چنين معنى كردهاند كه: بقاء رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم به بقاء دين او «اسلام» است و بقاء اسلام مرهون جهاد امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام و فداكارى او در راه خدا است.

اگر جریـان عاشوراء و فـداکاری امام حسـین عَلَیْهِ السَّلَام و یاران و اهل بیتش در راه اســلام نبود، بنیامیه قرنها پیش، اســلام را از بین برده بودند!

روى اين حساب است كه بقاء پيامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم نيز از حسين عَلَيْهِ السَّلَام است.

بنا بر اين حسين عَلَيْهِ السَّلَام از پيامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم است كه فرزند اوست.

و پيامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم از حسين عَلَيْهِ السَّلَام است كه بقاء حضرتش از اوست.

همان گونه که دانشمندی بزرگ در این باره گفته است:

«اَلإسلامُ مُحَمَّديُّ الوُجودِ وَ حُسينيُّ البَقَاءِ».

يعني:

«پيدايش اسلام از محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و بقاء آن از حسين عَلَيْهِ السَّلَام است».

از این رو ما درک می کنیم که بقاء اسلام در عصر حاضر نیز بستگی به حمایت از نهضت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و زنده نگاه داشتن انقلاب آن حضرت، هر چه با شکوه تر برگزار کردن مجالس سوگواری و عزاداری حضرتش دارد و زنده نگاه داشتن نهضت آن حضرت جز با پاسداری از شعائر حسینی که برنامه ی شیعیان در هر کجا از جهان پهناور در ایام عاشورا و دیگر ایام است، امکان پذیر نیست.

زیرا شعائر حسینی یک نوع ممارست عملی و همه جانبه از داستان عاشوراء و فاجعهی کربلا و فداکاری امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام در راه دین است و این شعائر است که در وجود انسانها روح حسینی و اسلامی را زنده میسازد.

اگر این شعائر متروک شود انقلاب حضرت به دست فراموشی سپرده خواهد شد و به دنبال آن اسلام از بین خواهد رفت.

با این بررسی مختصر به این نتیجه میرسیم که برگزاری مجالس عزاء حسین عَلَیْهِ السَّلَام همه ساله و در هر منطقه یک نوع واجب کفاییست و در گذشته بعضی از بزرگان فقهاء (۲) و مجتهدین به وجوب آن فتوی دادهاند و علت وجوب آن هم روشن شد که بقاء اسلام مرهون نهضت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و بقاء نهضت آن حضرت تنها با شعائر حسینی است، بنا بر این با بر پا داشتن شعائر حسینی سبب بقاء اسلام است و شاید معنی واقعی فرموده ی رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم که فرمودند:

«حُسَيْنٌ مِنِّى وَ أَنَا مِنْ حُسَيْن» همين باشد كه اشاره شد (٣)

سوگواری سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام از شعائر الهیست

خداوند متعال در قرآن مجید میفرماید:

«و مَنْ يُعَظِّمْ شَعائِرَ اللَّهِ فَإِنَّها مِنْ تَقْوَى الْقُلُوب». (۴)

ىعنى:

هر کس شعائر الهي را بزرگ دارد آن نشانهي روح تقوي است.

«شعائر جمع شعيره به معنى علامت است».

يعني:

هر کس نشانههای الهی را بزرگ دارد نشان از تقوای روح است و نشانههای خدا: هر چیزیست که انسان را به سوی خـدا راهنمایی کند.

پس نماز جزء نشانههای خداست، نماز جماعت از نشانههای خداست، حج از نشانههای خدا است.

پیامبر و امام از نشانههای خدایند، بزرگداشت آنان، بزرگداشت نشانههای خدا و زنده نگاه داشتن یاد و راه و روش آنان، همه از نشانههای خداوند است.

بنا بر این، ذکر مصیبتهای حضرت سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام و بر گزاری هر گونه عزاداری آن حضرت جزء شعائر الهی و نشانهی خداوند است، زیرا این مجالس و یادبودهاست که مردم را به سوی امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و در واقع به سوی اسلام فرا میخواند و این مجالس تعظیم شعائر و نشانهی تقوای روح است و از این روست که تمامی مراجع تقلید و فقهاء در طول تاریخ شیعه به رجحان اقامهی شعائر حسینی و استحباب برگزاری آن فتوی داده و همواره بر هر چه با شکوه تر شدن آن تاکید داشتند.

سیاه پوشیدن برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام

چرا شیعیان در ایام محرم در عزای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام لباس سیاه می پوشند؟

برای آنکه اهل بیت رسول خدا صَلِی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلِیَم در عزای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام لباس سیاه پوشیدهاند و پیامبر خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ سَلِّم به ما دستور داده است که از خاندانش پیروی کنیم، آنجا که میفرماید:

«مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ، مَنْ رَكِبَهَا نَجَا و مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ وَ هوى».

بعني:

(مثل اهل بیت من در میان شما بمانند کشتی نوح میباشند که هر کس بر آن سوار شد نجات یافت و هر کس از آن تخلف نمود دچار غرق در آب و هلاکت گردید).

چه کسی از اهل بیت عَلَیْهمُ السَّلَام و در چه زمانی برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام لباس سیاه پوشیده است؟

به روایات ذیل توجه فرمائید:

۱ - شیخ برقی در کتاب «محاسن» روایت نموده است که: «هنگامی که امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام کشته شدند، زنان بنیهاشم لباس سیاه پوشیدند و از هیچ سرما و گرمایی شکایت نمی کردند و امام زین العابدین عَلَیْهِ السَّلَام برای آنان غذا تهیه میفرمود».

۲ – شیخ نوری در «مُشِیَتَدْرَک الْوَسَائِلِ» ضمن روایتی نقل میکند که: امام زین العابدین عَلَیْهِ السَّلَام را دیدند در حالی که جلیقهی سیاه و شنلی پوشیده بودند.

٣ - امام حسن مجتبى عَلَيْهِ السَّلَام در عزاى پدر بزر گوارشان اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام لباس سياه پوشيدند.

در كتاب ناسخ التواريخ آمده است:

هنگامی که امیرالمؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام دفن شدند و ابن ملجم به قتل رسید، ابن عباس به سوی مردم آمده گفت:

امیرالمؤمنین از دنیا رفت و به جای خود جانشین گذاشته است، اگر دوست دارید تا به میان شما آید و اگر دوست ندارید هیچکس را اجباری در کار نیست.

مردم به گریه افتادند و گفتند:

بگو تا به میان ما آیـد، امام حسن عَلَیْهِ السَّلَام در حالی که لباس سـیاه به تن پوشـیده بودند به میان مردم آمده، وارد مسـجد شده و بر منبر رفتند.

۴ - از پارهای از احادیث چنین فهمیده می شود که از نظر شیعه در عصر ائمه طاهرین علیهم السّر الام عادت بر این بوده است که مقداری از ماه محرم و صفر تا ماه ربیع الاول لباس سیاه می پوشیده اند و این عمل مورد تقریر و امضاء فعلی و قولی ائمه عَلَیْهمُ السَّلَام قرار گرفته است.

مرحوم علامهٔ مجلسي (رَحْمَهُ اللهِ عَلَيه) به مناسبت روز نهم ربيع الاول حديث مُفَصَّلي نقل مي كند و سپس ميفرمايد:

ما احادیث دیگری یافته ایم که مؤکّد این مطلب است و به این احادیث اعتماد می کنیم.

از احمد بن اسحاق قمى نمايندهى امام حسن عسكرى عَلَيْهِ السَّلَام روايت مىكند كه ضمن روايتى گفت:

...«امروز روز بیرون آوردن لباس سیاه است».

و این عادت که امروز ه میان شیعیان رواج دارد که تا روز نهم ربیع الاول سیاه میپوشند و در این روز از عزا در می آیند دنبالهی همان تقریر و و امضای معصوم است و مرحوم سید بن طاووس قریب به این حدیث را در کتاب «الاقبال» از کتاب «نشروطی» با اسناد خود از حضرت امام علی بن موسی الرضا عَلَیْهِ السَّلَام نقل می کند.

بنا بر این، مادام که معصومین و اهل بیت عَلَیْهمُ السَّلَام در عزای امیرالمؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام و عزای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام لباس سیاه می پوشیدهاند، چرا نباید ما لباس سیاه بر تن کنیم و به آنان اقتداء کنیم؟

آیا رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم لباس سیاه میپوشیدهاند؟

جواب: بله، رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم نيز لباس سياه مىپوشيدهاند، به حديث ذيل توجه فرمائيد: مرحوم شيخ صدوق از حضرت امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام ضمن حديثى روايت مىكند كه فرمودند:

«خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و عليه خَمِيصَةٌ قَدِ اشْتَمَلَ بِهَا، فَقِيلَ! يَا رَسُولَ اللَّه! مَنْ كَسَاكَ هَذِه؟

فقال:

کَسَانِی حَبِیبِی».

يعني:

(رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّم بيرون آمدند در حالى كه خميصى به تن پوشيده بودند، به حضرتش گفتند:

يا رسول الله! چه كسى اين لباس را به شما پوشانده است؟

فرمودند:

دوستم.

در المنجد آمده است که «خمیص» نوعی پارچهی سیاه چهار گوش است.

آيا اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام هم لباس سياه پوشيدهاند؟

بله، اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام نيز لباس سياه مي پوشيدند، به حديث ذيل توجه بفرماييد:

شیخ نوری علیه الرحمه در کتاب «مُشتَدْرَک الْوَسَائِل» از ابی ظبیان نقل می کند که:

«خرج علينا على عَلَيْهِ السَّلَام في ازار اصفر و خميصه سوداء».

يعنى:

(على عَلَيْهِ السَّلَام به سوى ما بيرون آمد در حالى كه لنگى زرد به كمر و روپوشى سياه بر تن داشتند).

آيا غير از پيامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و اميرالمؤمنين عَلَيْهِ السَّلَام از امامان عَلَيْهِمُ السَّلَام هم لباس سياه پوشيدهاند؟

بله، ساير امامان عَلَيْهمُ السَّلَام نيز لباس سياه مي پوشيدهاند.

اینک به چند حدیث ذیل توجه فرمائید:

١ - امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام لباس سياه پوشيدند.

مرحوم شيخ كليني در كتاب «كافي» از حضرت باقر عَلَيْهِ السَّلَام نقل مي كند كه فرمو دند:

«قتل الحسين عَلَيْهِ السَّلَام و عليه جبّه خز دكناء».

ىعنى:

(حسين عَلَيْهِ السَّلَام كشته شد در حالى كه جبّه خزى سياه رنگ به تن داشت).

٢ - امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام هم لباس سياه پوشيدهاند:

مرحوم شيخ حر عاملي در كتاب «وَسَائِل الشِّيعَةُ»، از عِلَلُ الشَّرَائِع مرحوم شيخ صدوق از داوود رَّقِّي نقل ميكند:

«شیعیان از حضرت صادق عَلَیْهِ السَّلَام دَربارهی پوشیدن لباس سیاه می پُرسیدند، سپس حضرت را دیدیم که نشسته است در حالی که جبهای سیاه به تن دارد، کلاهی سیاه بر سر گذاشته و کفشی متمایل به سیاه پوشیدهاند، سپس قسمتی از آن را باز کرده و فرمودند:

«اما پنبهی آن سیاه تر است».

٣ - امام على النقى حضرت هادى عَلَيْهِ السَّلَام لباس سياه مى پوشيدند.

طبری در کتاب «دَلَائِتِلُ الْإِمَامَیهٔ» ضمن حدیث مُفَصَّلی روایت کرده است که: امام علی بن محمد بن الرضا عَلَیْهِ السَّلَام روزی در سامراء بیرون آمدند در حالی که سوار بر اسبی سیاه رنگ بوده و لباس سیاه رنگ به تن و عمامهای سیاه رنگ بر سر داشتند».... بنا بر این به چه دلیل پوشیدن لباس سیاه اشکال داشته باشد؟ با این که رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم لباس سیاه می پوشیدند؟ امیرالمؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام می پوشیدند؟ امام حسن عَلیْهِ السَّلَام می پوشیدند؟ امام حسین عَلیْهِ السَّلَام می پوشیدند؟ امام حسین عَلیْهِ السَّلَام می پوشیدند؟ امام حسین عَلیْهِ السَّلَام می پوشیدند؟ ما در عزای امام حسین عَلیْهِ السَّلَام لباس سیاه نپوشیم در حالی که اهل بیت پیامبر صَلَّی اللَّهُ عَلیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم که در میان آنان صدیقهی صغری زینب کبری و ام کلثوم سلام الله علیهما بودند در عزای حضرتش لباس سیاه پوشیدهاند؟

مجالس سوگواری چرا؟

سؤال: چرا در عزاى امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام مجالس ماتم بر گزار مى كنيم؟

جواب: چون امامان معصوم در عزای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام مجالس سوگواری برگزار می کردنـد و به شیعیان خود نیز دسـتور میدادند که این گونه مجالس دایر کنند.

از طرفی هم خداوند اطاعت فرمان امامان را بر ما واجب فرموده است (۵)

سؤال: كدام يك از ائمهٔ اطهار عَلَيْهمُ السَّلَام و كجا براى امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام مجالس سوگوارى برگزار كردهاند؟

۱ – اهـل بیت امام حسـین عَلَیْهِ السَّلَام که در میان آنان زینب کبری و امکلثوم و دیگران بودهانـد برای امام حسـین عَلَیْهِ السَّلَام اقامهی عزا میکردهاند.

مرحوم ابن شهر آشوب در کتاب «مناقب» روایت می کند:

«هنگامی که زنان وارد خانهی یزید شدند ... به مدت سه روز برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام مجلس سو گواری برگزار نمودند».

۲ – عزاداری در کربلاء

مرحوم علامهٔ مجلسي (رَحْمَهُ اللهِ عَلَيه) در كتاب «جلاء العيون» از مرحوم سيد بن طاووس روايت مي كند:

«هنگامی که زنان و اهل بیت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام از شام به کربلاء باز گشتند، با جابر بن عبدالله انصاری و جمعی از انصار و جمعی از بنیهاشم و عدهای از خاندان رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم بر خورد کردند ... و ماتمی جانسوز و دلخراش برگزار نمودند و زنان

..

(۵) – آنجا که میفرماید:

«أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُم».

آن منطقه اطرافشان گرد آمدند و چند روزی آنجا اقامت نمودند».

۳ - عزاداری ام البنین و زنان بنی هاشم

در كتاب «رِيَاضِ الْأُحْزَانِ» آمده است:

«ام البنین همسر امیرالمؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام برای سوگواری امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام مجلسی به پا کرد و و زنان بنیهاشم نزد او جمع شده و برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و اهل بیتش گریه می کردند».

۴ - سوگواری اهل بیت عَلَیْهمُ السَّلَام در شام

مرحوم شیخ صدوق در کتاب «امالی» مینویسد:

«اهل بیت در خرابهی شام سه روز ماندند و در عزای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام سوگواری و نوحه خوانی می کردند».

۵ – اهل بیت عَلَیْهمُ السَّلَام و سوگواری در مدینه:

مرحوم شیخ برقی در کتاب «محاسن» مینویسد:

«هنگامی که اهل بیت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام به مدینه بازگشتند زنان خاندان رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم برای سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام عزاداری بیا نمودند و لباسهای سیاه پوشیدند و شب و روز نوحه سرایی می کردند و حضرت امام زین العابدین عَلیْهِ السَّلَام برای آنان غذا مهیا می نمودند».

٤ - حضرت امام رضا عَلَيْهِ السَّلَام سو گواري مي كنند:

مرحوم سيد محسن امين در كتاب «المجالس السنيه» مينويسد:

«دِعْبِل خزاعی در دههی محرم بر امام رضا عَلَیْهِ السَّلَام وارد شـد، در حالی که یاران حضـرت اطرافش بودنـد، حضـرت به پا خاسـته پردهای انداختند و زن و بچه را پشت پرده نشانیده و فرمودند:

اى دِعْبِل! براى امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام مرثيه بخوان، دِعْبِل گويد:

صدا به گریه بلند کردم و اشک از چشمانم جاری شده این اشعار را خواندم:

افاطم! لو خلت الحسين مجدلا

و قَدْ مَاتَ عَطْشَاناً بِشَطِّ فُرَات

إِذاً لَلطَمْتِ الْخَدَّ فَاطِمُ عِنْدَه

و أُجْرَيْتِ دَمْعَ الْعَيْن فِي الْوَجَنَات».

٧ - همسر امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام سو گواري مي كند:

مرحوم شیخ کلینی در کتاب کافی از حضرت صادق عَلَیْهِ السَّلَام روایت می کند که فرمود:

«هنگامی که امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام شـهید شد، همسر آن حضرت که از قبیلهی بنی کلاب بود برای حضرتش مجلس ماتمی برگزار کرد و آن قدر همراه زنان دیگر گریه کردند که اشک چشمشان خشکید».

٨ - امام محمد باقر عَلَيْهِ السَّلَام تشويق به سو گوارى مى كنند:

از امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام روايت شده است كه فرمودند:

«خدا رحمت کند بندهای را که با دیگری گرد هم آیند و سخن از ولایت ما به میان آورند، که سومین شخص آنان فرشتهای خواهد بود که برای آنان استغفار می کند و هیچگاه دو نفر به قصد یاد ما جمع نمی شوند مگر آنکه خداوند به وسیلهی آنان بر فرشتگانش مباهات خواهد فرمود، هر گاه جمع شوید و به یاد ما باشید اجتماع و یاد آوری شما موجب زنده شدن ماست و بهترین مردم پس از ما کسیست که سخن از ولایت ما گوید و مردم را به یاد ما دعوت نماید».

٩ - امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام تشويق به سو گواري مي كند:

فضيل بن يسار از امام جعفر صادق عَلَيْهِ السَّلَام روايت مي كند كه حضرت به او فرمودند:

«آیا جلسه ترتیب می دهید و به حدیث گفتن می پر دازید؟

فضيل مي گويد:

آري.

آنگاه حضرت میفرماید:

آگاه باش که من این مجالس را دوست دارم، ولایت ما را زنده کنید، زیرا که هر کس در مجلسی بنشیند که در آن امر ولایت زنده شود، در آن روزی که دلها خواهند مرد دلش نمی میرد».

۱۰ - سوگواری در تمام خانهها

ابن قُولَوَيْه در كتاب «كامِل الزِّيَارات» روايت مىكند كه امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند:

... «در روز عاشورا انسان باید برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام گریه و زاری کند و به اهل منزل خود دستور دهد که برای حضرتش گریه کنند و در خانه خود با اظهار ناراحتی برای آن حضرت سوگواری بپا سازد و در خانه های یکدیگر به منظور گریه کردن برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام به ملاقات همدیگر روند و در مصیبت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام به یکدیگر تسلیت گویند، که اگر این کارها را بکنند من برای آنان ضمانت می کنم که خداوند ثواب دو هزار حج و عمره و شرکت نمودن در جنگی در رکاب رسول خدا صَلَّی اللَّهُ عَلَیْهِ وَ آلِه وَ سَلَّم و ائمه ی طاهرین عَلَیْهمُ السَّلَام به او عطا فرماید».

۱۱ - تشویق زنان به اقامه سوگواری:

امام صادق عَلَیْهِ السَّلَام مردم را تشویق می فرمایند که زنان هم در برگزاری ماتم برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام شرکت کنند و به گریه و زاری برای حضرتش بپردازند.

در حدیث از حماد کوفیست که حضرت امام صادق عَلَیْهِ السَّلَام به او فرمودند:

«به من رسیده است که نیمه شعبان از اطراف کوفه و جاهای دیگر کسانی کنار قبر امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام می آیند و زنانی برای حضرتش گریه می کنند، بعضی قرآن می خوانند، بعضی تاریخ می گویند، بعضی زاری می کنند و بعضی مرثیه می خوانند؟ به حضرت گفتم:

بله چنین است و من خودم اینها را که می فرمائید دیده ام، حضرت فرمود:

شکر خدای را که در میان شیعیان کسانی را قرار داده است که به سراغ ما می آیند و به مداحی و مرثیه خوانی ما می پردازند».

نظر كَاشِف الغِطَاء الكبير

مرحوم علامه شيخ جعفر كَاشِف الغِطَاء در كتاب «كَشْف الغِطَاء» خود مىفرمايد:

«اما بعضی از اعمال که مربوط به دین است و دلیل خاصی بر آن نیست، خالی از این نیست که بتوان آنها را وارد ادله عامه نمود و با انجام دادن این کارها انسان قصد موافقت از جهتی داشته باشد، نه از جهت خاص تا آنجا که میفرماید:

همانگونه که در مقام عزاداری امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام میبینیم طبل اعلام میزنند یا سنج میزنند یا صورتهایی به منظور شبیه خوانی درست میکنند، یا به صورت و سینهی خود میزنند تا گریه و زاری بیشتری انجام دهند». (۶)

شیخ خضر بن شلال تأیید میکند:

شیخ خضر از شاگردان مرحوم کَاشِف الغِطَاء کبیر است، که صاحب الذَّرِیعَهٔ دربارهی او نقل میکند که: امیر المؤمنین عَلَیْهِ السَّلَام را در خواب میبیند، حضرت قلمی به دست او میدهند، وقتی از خواب بیدار میشود همان قلم را در دست خود مشاهده میکند و با آن قلم کتاب «ابواب الجنان» را مینویسد که در این کتاب گفته است:

«آنچه که از مجموع روایات بر می آید، از آن جمله روایاتی که در مورد زیارت حسین مظلوم عَلَیْهِ السَّلَام حتی با ترس جانی، رسیده است، این که به سر و سینه زدن و جزع و زاری نمودن برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام به هر شکلی که باشد حتی اگر بداند که در دم

خواهد مرد جایز است.

(V)

سخنان دانشمندان خارجي دربارهي امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام

۱ - گاندی - مصلح بزرگ هند - میگوید:

«من برای مردم هند چیز تازهای نیاوردهام، فقط نتیجهای را که از مطالعات و تحقیقاتم دربارهی تاریخ زندگی قهرمانان کربلا به دست آورده بودم، ارمغان ملّت هند کردم».

«اگر بخواهیم هند را نجات دهیم، واجب است همان راهی را بپیماییم که حسین بن علی عَلَیْهِ السَّلَام پیمود». (... ۸) در جای دیگری آمده است که او می گوید:

«من زنـدگی امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام آن شـهید بزرگ اسـلام را به دقت خوانـدهام و توجه کافی به صـفحات کربلا نمودهام و بر من روشن شده است که اگر هندوستان بخواهد یک کشور پیروز گردد، بایستی از سرمشق امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام پیروی کند». (۹)

۲ - ماربین آلمانی میگوید:

«پیروان وجدان اگر با نظر دقیق، اوضاع و احوال آن دوره و پیشرفت مقاصد بنی امیه و وضع سلطنت و دشمنی و عدات آنها را با حق و حقیقت بنگرند، بدون تأمل تصدیق خواهند کرد که حسین عَلَیْهِ السَّلَام با قربانی کردن عزیز ترین افراد خود و با اثبات مظلومیت و حقانیت خود، به دنیا درس فداکاری و جانبازی آموخت و نام اسلام و اسلامیان را در تاریخ ثبت و در عالم بلند آوازه ساخت». «و اگر چنین حادثهی جانگدازی پیش نیامده بود، قطعاً اسلام به حالت کنونی باقی نمی ماند و ممکن بود یکباره اسلام و اسلامیان محو و نابود گردند». (... ۱۰)

...

۳ - توماس (کارلایل) (Carlyle Thomas) مُوَرِّخ مشهور انگلیسی - مینویسد:

«بهترین درسی که از تراژدی کربلاـ میگیریم آن است که حسین عَلَیْهِ السَّلَام و یارانش ایمان استوار به خـدا داشـتند، آنها با عمل خود روشن کردند که تفوق عددی در جایی که حق با باطل روبرو میشود اهمیتی ندارد، پیروزی حسین عَلَیْهِ السَّلَام با وجود اقلیتی که داشت باعث شگفتی من است». (۱۱)

دانشمند معاصر مسیحی «انطوان بارا» کتاب «الحسین فی الفکر المسیحی» را متواضعانه به آستان آن جناب تقدیم نموده است. امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام تنها در محدوده ی عصر خویش مشعل هدایت و کشتی نجات نبوده، بلکه در طول قرون و اعصار، تودههای فراوانی را به سوی خود جلب کرده، که به شاهراه هدایت رهنمون شدهاند، یک نمونه آن دانشمند معاصر است که کتاب «شَیِّعنیِ الحُسین» را در مورد کیفیت هدایت یافتنش به آیین حق، در پرتو بررسی تاریخ عاشورا به رشته ی تحریر در آورده است.

۴ – ناپلئون بناپارت (Napoléon Bonaparte) می *گو*ید:

«ما اگر وقتی امری اجتماعی یا سیاسی داشته باشیم، بایمد دهها هزار کارت چاپ کرده و با زحماتی توسط نفراتی آن کارتها را به اشخاص داده، تازه از ده هزار نفرشان، هزار نفر حاضر میشوند و امر ناتمام میماند، لکن این مسلمان و شیعیان با نصب یک پرچم سیاه درب یک خانه که می گویند میخواهیم برای حسین عَلَیْهِ السَّلَام عزیزمان گریه کنیم، دهها هزار نفرشان در ظرف دو ساعت در مجلس جمع میشوند و تمام مسائل اجتماعی و سیاسی و مذهبی خویش را در آن مجلس، حل و فصل مینمایند. (۱۲)

۵ - لياقت عليخان گويد:

این روز (عاشورا) برای مسلمانان در سراسر جهان، معنایی بزرگ دارد. این روز یکی از حزن آورترین و تراژیک ترین وقایع اسلام اتفاق افتاد. شهادت حضرت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام در عین حزن آور بودن، نشانه ی فتح نهایی روح واقعی اسلام بود، زیرا تسلیم کامل به اراده ی الهی به شمار می رفت. شهادتِ یکی از عظیم ترین پیروان اسلام، مَثَل در خشنده و پایدار برای همه ی ما است. این حرکت به ما می آموزد که اشکال و خطرات هر چه باشد، نبایستی از راه حقیقت و عدالت منحرف شد (۱۳)

۶ - دکتر ژورف فرانسوی گوید:

امروزه در هیچ جای جهان، حتی برای نمونه، نمی توان یافت که دو یا سه نفر شیعه آنجا باشند و عزاداری بپا نکنند.

در «بنـدر مارسـیل» عربی را دیـدم که پیرو مـذهب تشیع بود و گویا تابعیت بحرین را داشت، در مهمانخانهی جنب اتاق من مسکن داشت، در روز عاشورای حسین عَلَیْهِ السَّلَام به

تنهایی احوالات حسین عَلَیْهِ السَّلَام را میخواند و گریه می کرد و سپس مقداری آش که با شکر و برنج تهیه نموده بود، بین فقرا تقسیم می نمود. (۱۴)

...

انتقاد ماربین آلمانی از نسبت جنون دادن به عزاداران عاشورا

٧ - دكتر ماربين آلماني گويد:

بعضی مُوَرِّخین به علت نداشتن اطلاع بر کمیت و کیفیت سوگواری و رواج آن، سخنانی بدون علم گفته اند و عزاداران و پیروان حسین عَلَیْهِ السَّلَام را به دیوانگی توصیف کرده اند و ابداً از تغییرات و دگرگونی هایی که همین عزاداران در اسلام به وجود آورده، خبر ندارند و نهضت ها و هیجان مذهبی و حس سیاسی که از فرقه ی شیعه از بر پایی این عزاداری ها پیدا شده مثل آن از هیچ گروهی و قومی دیده نشده است.

...و وقتی که ما مُبَلِّغین و مُبَشِّرین خودمان را با همهی خرج و قدرت و ثروت که در اختیار آنان گذاشته می شود، با فرقهی شیعه مقایسه می کنیم، می بینیم که مُبَلِّغین و دعوت کنندگان ما به قدر ده یک فرقهی شیعه پیشرفت نکردهاند، اگر چه بزرگان دین ما نیز مردم را با ذکر مصائب حضرت مسیح عَلَیْهِ السَّلَام محزون و اندوهناک می کنند، ولی نه به شکل مراسم پیروان حسین عَلَیْهِ السَّلَام. ممکن است که علتش آن باشد که مصائب مسیح عَلیْهِ السَّلَام در برابر مصائب امام حسین عَلیْهِ السَّلَام به آن درجه مؤثر و دردآور نباشد، بنا بر این وظیفهی مُورِّخین ما اینست که به حقایق رسوم و عادات دیگر اطلاع پیدا کنند و آنان را نسبت به جنون ندهند.

ما اروپاییها به مجرد این که حرکاتی را ظاهراً از مراسم ملی و مذهب گروهی دیدیم که مخالف عادت ماست، او را نسبت جنون و وحشی گری می دهیم و ما غافل هستیم از این که اگر به این اعمال رسیدگی کنیم، می بینیم که آن مراسم عقلاییست، هم چنان که آن را در همین فرقهی شیعه مشاهده می کنیم و در این گروه با بهترین وجه آن را می بینیم و آنچه بر ما لازم است آن است که ما به حقیقت و رمز عادت ها و تقلیدهای هر گروهی نظر کنیم و گر نه اهل آسیا نیز بسیاری از عادات ما را

زشت میدانند و بعضی از حرکات ما را منافی و مخالف آداب میشمارند و نداشتن تهذیب و انسانیت بلکه وحشیّت اسم می گذارند. (۱۵)

۸ - محمد على جناح مىگويد:

هیچ نمونه ای از شجاعت بهتر از آنکه امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام از لحاظ فداکاری و تَهَوُّر نشان داد در عالم پیدا نمی شود، به عقیده ی من تمام مسلمین باید از سرمشق این شهیدی که خود را در سرزمین عراق قربان کرد پیروی نمایند. (۱۶)

9 - پورشوتامداس توندون حسين عَلَيْهِ السَّلَام را ميستايد:

شهادت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام از همان زمان که طفلی بیش نبودم در من تأثیر عمیق و حزن آوری میبخشید من اهمیت بر پا داشتن این خاطرهی بزرگ تاریخی را میدانم این فداکاریهای عالم از قبیل شهادت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام سطح بشریت را ارتقاء بخشیده است و خاطره آن شایسته است همیشه بماند و یاد آوری شود. (۱۷)

10 - اثر نهضت حسين عَلَيْهِ السَّلَام از نظر گيبون مُوَرِّخ مشهور

گيبون مي گويد:

در طی قرون آینده بشریت و در سرزمینهای مختلف شرح صحنه حزن آور مرگ حسین عَلَیْهِ السَّلَام موجب بیداری قلب خودسرترین قارئین خواهد شد.

چارلز دیکنس (Charles John Huffam Dickens) درباره ی نهضت حسین عَلَیْهِ السَّلَام این گونه می گوید:

اگر منظور امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام جنگ در راه خواسته های دنیایی خود بود من نمی فهمم چرا خواهران و زنان و اطفالش به همراه او بودند، سپس عقل چنین حکم می نماید که او فقط به خاطر اسلام فداکاری خویش را انجام داد. (۱۸)

۱۱ – ادوارد براون (Edward Granville Browne) می *گ*وید:

«آیا اقلیتی پیدا میشود که وقتی درباره ی کربلا سخن میشنود آغشته با حزن و الم نگردد، حتی غیر مسلمانان نیز نمی توانند پاکی روح را که این جنگ اسلامی در تحت لوای آن انجام گرفت انکار کنند». (۱۹)

۱۲ - فردریک جمس میگوید:

«درس امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و هر قهرمان شهید دیگری اینست که در دنیا اصول ابدی عدالت و ترحم و محبت وجود دارد که تغییر ناپذیرند و همچنین میرساند که هر گاه کسی برای این صفات جدی مفارقت کند و بشر در راه آن پا فشاری نماید آن اصول همیشه در دنیا باقی و پایدار خواهد ماند». (۲۰)

۱۳ – ل. م. بوید

ل. م. بوید می گوید:

«در طی قرون افراد بشـر همیشه جرأت و پردلی و عظمت روح بزرگی قلب و شـهامت روانی را دوست داشـتهاند و در همی نهاسـت

که آزادی و عدالت هرگز به نیروی ظلم و فساد تسلیم نمی شود این بود شهادت و این بود عظمت امام حسین عَلَیْهِ السَّلَمام و من مسرورم که با کسانی که این فداکاری عظیم را از جان و دل ثنا می گویند شرکت کرده ام هر چند که ۱۳۰۰ سال از تاریخ آن گذشته است (۲۱)

۱۴ - واشینگتن ایرونیگ (Washington Irving) مُوَرِّخ آمریکایی

«برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام ممکن بود که زندگی خود را با تسلیم شدن اراده یِ یزید نجات دهد، لیکن مسؤولیت پیشوا و نهضت بخش اسلام اجازه نمی داد که او یزید را به عنوان صاحب خلافت بشناسد او به زودی خود را قبول هر ناراحتی و فشاری به منظور رها ساختن اسلام از چنگال بنی امیه آماده ساخت، در زیر آفتاب سوزان سرزمین خشک و در روی ریگهای تفتیده عربستان روح حسین عَلَیْهِ السَّلَام ثنا ناپذیر است، ای پهلوان و ای نمونه ی شجاعت و ای شهسوار من ای حسین! (۲۲)

15 - توماس ماساریک میگوید:

«گر چه کشیشان ما هم از ذکر مصائب حضرت مسیح عَلَیْهِ السَّلَام مردم را متاثر میسازند،

ولی آن شور و هیجانی که در پیروان حسین عَلَیْهِ السَّلَام یافت میشود در پیروان مسیح

یافت نخواهد شد و گویا سبب این باشد که مصائب مسیح در برابر مصائب حسین عَلَیْهِ السَّلَام مانند پر کاهیست در مقابل یک کوه عظیم پیکر». (۲۳)

۱۶ - موریس دوکبری (اروپایی) میگوید:

«اگر مُوَرِّخین ما حقیقت این روز را میدانستند و درک میکردنـد که عاشورا چه روزیست این عزاداری را محبوبانه نمیپنداشـتند؛ زیرا پیروان حسـین عَلَیْهِ السَّلَام به واسـطه عزاداری حسـین عَلَیْهِ السَّلَام میدانند که پستی و زیردستی و استعمار و استثمار را نباید قبول کنند؛ زیرا شعار پیشرو و آقای آنها ندادن تن به زیر ظلم و ستم بود.

قدری تعمق و بررسی در مجالس عزاداری حسین عَلَیْهِ السَّلَام که چه نکات دقیق حیات بخشی مطرح می شود و در معنی می آموزند که حسین عَلَیْهِ السَّلَام برای شرف و ناموس و بزرگی مقام و مرتبه اسلام، از جان و مال و فرزند گذشت و زیر بار استعمار و ماجراجویی یزید نرفت.

پس بیایید ما هم شیوه ی او را سرمشق قرار داده از زیر دستی یزیدیان نوعی (بیگانگان) خلاصی می یابیم و مرگ با عزت را بر زندگی با ذلت است، اینست تعالیم عالیه اسلام. مسلم است ملتی که از گهواره تا گور تعلیماتش چنین است، دارای چه مقام و رتبه ایست، دارای هر گونه شرافت و افتخاریست، همه سرباز حقیقی عزت و شرافتند». (۲۴)

۱۷ - جیوانی یاکاپو کازانوا میگوید:

«روحیه بنیامیه، ترکیبی از طمع بیاندازه در ثروت اندوزی و علاقه به کشورگشایی به خاطر غارت بود». (۲۵)

(Edward Gibbon) ادوارد گیبون – ۱۸

مُوَرِّخ انگلیسی ولادت ۱۷۳۷ وفات ۱۷۹۴ میلادی «تاریخ نزول و سقوط امپراتوری روم» میباشد.

مي گويد:

در زمان و محیط دور، صحنه غم انگیز مرگ حسین عَلَیْهِ السَّلَام احساسات خونسردترین خواننده را هم بیدار می کند (۲۶) هم او می گوید:

با آنكه مدتى از واقعه كربلا گذشته و ما هم با صاحب واقعه هم وطن نيستيم، مع ذلك مشقّات و مشكلاتى كه حضرت حسين عَلَيْهِ السَّلَام تحمل نموده،

احساسات سنگین دل ترین خواننده را بر میانگیزد، چند آنکه یک نوع عطوفت و مهربانی نسبت به آن حضرت در خود می یابد. (۲۷)

19 - مارسلین

در مورد چگونگی نامه نوشتن و احترام اهل کوفه به امام چنین گفت:

«تمام کسانی که در آن مجمع حضور داشتند، نامه را امضا کردند و شاید منظورش این بود که نام آنها در نامه نوشته شد چون در آن دوره در شرق رسم نبود اشخاص بعد از نوشتن نامه آن را امضاء کنند بلکه در آغاز نامه، اسم خود را ذکر کردند و نامهای که در آن مجلس نوشته شد به زبان عربی تحریر گردید و چون مرتبه حسین عَلَیْهِ السَّلَام خیلی برتر از سلیمان بن صُرَد خزاعی بود، لذا وی نام حسین عَلَیْهِ السَّلَام را جلوتر از اسم خود ذکر کرد. سلیمان بن صُرَد خزاعی تقاضاهای مردم کوفه را در آن نامه گنجانید و اسامی کسانی را که در آن مجمع حضور داشتند نوشت». (۲۸)

۲۰ - گابریل انگری (اندیشمند فرانسوی):

آرامگاه حسین عَلَیْهِ السَّلَمام در کربلاء، بعد از کعبه، بـدون تردیـد زیارتگـاه مسـلمانان است ... جنایت کربلا وحشت انگیز و غیر انسانی بود). (۲۹)

(Charles John Huffam Dickens) چارلز دیکنس – ۲۱

نویسنده انگلیسی ولادت لاندپورت ۱۸۱۲ – فوت ۱۸۷۰ میلادی نویسندهی واقع بین و اجتماعی.

از جمله آثار او: اولیور تویسیت (Oliver Twist) و ... وی در شرح و وصف همه چیز دقیق است مخصوصاً در تجسم حالات کودکان نبوغی دارد. (۳۰)

مي گويد:

اگر منظور امام حسین عَلَیْهِ السَّلَمام جنگ در راه خواستههای دنیایی بود، من نمیفهمم چرا خواهران و زنان و اطفالش به همراه او بودند؟

پس عقل چنین حکم مینماید که او فقط به خاطر اسلام فداکاری خویش را انجام داد. (۳۱)

22 - جستیس آ. راسل

شاعر بزرگ انگلیسی در مرثیه امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام گفت:

«آنها دشمنان سر مبارک او (حسین عَلَیه السَّلَام) را بالا نگاه داشتند. دهان مبارکش را با شلاقهای خود نواختند «ای دهانی که هنگام طفولیت فروهشته بر لب پیامبر بودهای»، ای بدنی که زیر ستوران خوار شدی، این همان بدن پاکی بود که بینندگان را مسحور می کرد، خونی که از رگهای مبارکت بیرون ریخته و خشک شده معجونی آسمانی است که تاکنون هیچ سم اسبی با چنین رنگ الهی رنگین نشده است.

ای زمین برهنه و بایر کربلا که در روی تو نه علفیست و نه چمنی، برای ابد آهنگ حزن و آه بر تو پوشیده است. چون که در سرزمین تو بدن پاره مقدس پسر فاطمه سلام الله علیها افتاده است که روح خویش را به خدا تقدیم کرد». (۳۲)

23 - سِر ويليام موير (William Muir) (مُوَرِّخ انگليسي):

«فاجعه کربلا نه تنها مقدرات خلافت، بلکه مقدرات ممالک اسلامی را تعیین کرد. کیست که آن عزاداری پر شور و هیجان را ببیند و بدانـد که هر سـال مسلمین کلیه کشورهـای جهان چگونه از شام تا بامـداد سـینه می کوینـد و با آهنگ موزون و محزون خود بی آنکه خسته شوند مجنون وار فریاد میزنند:

حسین! حسین! حسین و حربهٔ برنده و شمشیر دو دمی را که سلسلهی بنی امیه بدست دشمنان خود داده است تشخیص ندهد». (۳۳)

۲۴ – کاپتین. ه. نیبلت. ج. پ:

«آن شب هنگامی که آتش اردوها در اطراف او در بیابان برق میزد پیروان خویش را به اطراف خود جمع کرد و طی یک سخنرانی طولانی و قلب نواز با آنها سخن گفت، آنها را از وحشتهای روز بعد آگاه ساخت و فرمود:

یقیناً قتل عام انجام خواهد شد و کسانی که با من بمانند شهید خواهند گردید. سپس عمل بسیار زیبایی انجام داد که نشانهی آگاهی کامل او از ضعف بشری و قدرت روح فداکاری وی و علامت قلب رؤوف آن بزرگوار بود.

تمام چراغهای اردو را خاموش کرد و سپس به پیروان خود گفت:

که هر کس جرات و قلب ایستادگی و شهادت را در خود نمی بیند در تاریکی به طور ناشناس و بدون خجلت برود. صبح عاشورا در حالی که ابرهای ارغوانی در آسمان شرق جمع می شد ۷۱ نفر با ایمان دور امام را گرفتند و همگی آماده شهادت بودند». (۳۴)

25 - مختار ثقفي:

قسم به خدا اگر سه چهارم مردم قریش (دشمنان امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام) را بکشم حق یکی از انگشتان امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام ادا نشده است (۳۵)

26 - محمد زغلول پاشا:

در مصر، در تکیه ایرانیان می گوید:

حسین عَلَیْهِ السَّلَام در این کمار، به واجب دینی و سیاسی خود قیام کرده و این گونه مجالس عزاداری، روح شهامت را در مردم پرورش میدهد و مایهی قوت ارادهیِ آنها در راه حق و حقیقت می گردد. (۳۶)

27 - فغاني شاعر سني:

خطاب به غزالي مي گويد:

بر چنین کس نکنی لعنت و شرمت بادا

لعن الله يزيد و على آل يزيد (٣٧)

۲۸ - العبيدي (مفتي موصل):

مي گويد:

فاجعهی کربلا در تاریخ بشر نادرهای است؛ همچنان که مسببین آن نیز نادرهاند.

...حسین بن علی عَلَیْهِ السَّلَام سنت دفاع از حق مظلوم و مصالح را بنا بر فرمان خداوند در قرآن به زبان پیغمبر اکرم وظیفه ی خویش دید و از اقدام به آن تسامحی نورزید. هستی خود را در آن قربانگاه بزرگ فدا کرد و بدین سبب نزد پروردگار، «سرور شهیدان» محسوب شد و در تاریخ ایام، «پیشوای اصلاح طلبان» به شمار رفت. آری به آنچه خواسته بود و بلکه برتر از آن، کامیاب گردید. (۳۸)

و هم او مي گويد:

كشته شدن حسين عَلَيْهِ السَّلَام بر خورد به ريشه اسلام نموده است و فراموش نمي گردد. (٣٩)

٢٩ - ياسر عرفات:

با این که از پیروان اهل تسنن است:

محض ابراز ارادت به آستان اعظم المجاهدين حسين بن على به كربلا رفته بود، در مقابل ضريح مقدسش ايستاد و گفته بود: سلام بر تو اى پدر شهيدان، تو بودى كه درس قيام و نهضت را بر عليه ظلم به جهانيان دادى و هم امروز نهضتها و قيام مردم مسلمان فلسطين بر ضد استعمار و صهيونيسم و اسرائيل غاصب از قيام خونين تو و ياران تو الهام مى گيرد.

سلام بر تو ای شهید در راه حق و آزادی. (۴۰)

30 - عباس محمود عقاد مصرى:

در صفحات تاریخ ملل کمتر درس عبرتی مانند آنچه از اوراق واقعه خونین کربلا به دست آمده می توان یافت و این جنبش حسینی بی نظیر ترین جنبش های تاریخیست که در زمینه نهضت های سیاسی و دینی در دنیا پدیدار شده است (۴۱)

سیری در سیرهی عزاداران عالمان ر بانی

١ - آيت الله العظمي بهجت (دامت بركاته):

گریه بر سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام بالاتر از نماز شب است.

٢ - آيت الله العظمى كليايكاني (رَحْمَةُ الله عَلَيه):

دلم مىخواهد نام مرا هم جزء روضهخوانهاى حضرت سيدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام ثبت نمايند.

٣ - آيت الله العظمي شيخ عبدالكريم حائري (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

روضهخوانی و گریه بر سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام عمل مستحبیست که هزار واجب در آن است.

4 - امام خميني (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيهِ):

الآن ۱۴۰۰ سال است كه با اين منبرها، روضهها و مصيبتها ما را حفظ كردهاند.

٥ - آيت الله العظمى بهاء الديني (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

دستگاه امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام فوق فقه است؛ نبايد به دستگاه امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام اهانت شود.

این عزاداری ها احیاء کنندهی نماز و مساجد است.

8 - آیت الله جوادی آملی (دامت برکاته):

عزاداری و پا برهنه شدن و آن شور حسینی، مایهی شرف و سرمایهی این مملکت است.

کشور را این شور نجات داد.

٧ - آيت الله العظمي بروجردي (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

ثلث مال بنده به مصرف روضهخواني سيدالشهداء عَلَيْهِ السَّلَام و ساير ائمه هدى عَلَيْهِمُ السَّلَام برسد.

٨ - علامه طباطبايي (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

هیچ کس به هیچ مرحلهای از معنویت نرسید مگر در حرم مطهر امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام و یا در توسل به آن حضرت.

٩ - آيت الله شاه آبادي (رَحْمَةُ الله عَلَيه):

محال است سالک، سیر و سلوک کند و به جایی برسد مگر از طریق خانم حضرت زهرا سلام الله علیها. برای حضرت سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام و دو ماه (محرم و صفر) را سیاه بپوشید.

10 - بانو مجتهده امين (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيها):

من ابتدای سلوک نور حضرت زهرا سلام الله علیها را وقتی وارد مجلس روضه میشدم میدیدم.

11 - كل احمد طهراني:

گریهی برای سیدالشهداء عَلَیْهِ السَّلَام مانند تیز آب است و لکههای آن گناهانی را که با هیچ استغفاری پاک نمی شود شستشو داده و از بین می برد.

هر کس قطرهای خالصانه برای امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام گریه کند، خداوند درهای جهنم را تا ابد به روی او می بندد. (۴۲)

۱۲ - در بلاد غیر اسلامی حسین عزیز، جد بزرگوارش گریه کن ندارد.

در محرم الحرام ۱۳۹۹ هجری قمری زمانی که رهبر جهان اسلام، امام خمینی (ره) فرزند رشید اسلام، در پاریس به سر میبرد، گویا نظر مبارکش همین بود که میفرمود: «در بلاً د غیر اسلامی حسین عزیز، جمد بزرگوارش گریه کن نـدارد». بـدین سبب در منزل خود مجلس عزاداری بپـا میدارد و در عزای جدش زار زار گریه می کند (۴۳)

١٣ - شهيد مطهري (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيه):

روضهخوانی از مسلّمات مذهب شیعه است (۴۴)

۱۴ - آیت الله العظمی بهجت (دامت برکاته):

هر که بخواهد و قابل باشد نماز و روضه بیاید چیزهایی به دست می آورد. (۴۵)

10 - آيت الله حاج شيخ عبدالله مامقاني (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

به فرزندانش سفارش می کنند که: «تا جایی که لقمه نانی از گلویت پایین میرود، روضهخوانی در منزل را ترک نکنید». (۴۶)

16 - آیت الله میر سید علی یثربی (رَحْمَةُ اللهِ عَلَیه):

افتخار می کنم خاک پای روضهخوانها را سرمهی چشم کنم. (۴۷)

١٧ - آيت الله آخوند ملاعلي معصومي همداني (رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيه):

دوست دارم اسمم در ردیف نو کران امام حسین عَلَیْهِ السَّلَام نوشته شود. (۴۸)

١٨ - آيت الله گلپايگاني (رَحْمَةُ اللهِ عَلَيه):

روز عاشورا که توغ را وارد مجلس می کردند و نزدیک ایشان رسیدند، ایشان مقابل توغ آمده و سر توغ را میبوسیدند و به همهی عزاداران دعا می کردند (۴۹)

پینوشت

- (۱) صحیح تِرمِذی ج ۲ ص ۳۰۷و کَنْزُ العمّال ج ۶ ص ۲۲۱ و فضائل الخمسه ج ۳ ص ۲۶۲ و مُسْتَدْرَک الصَّحِيحَيْن ج ۳ ص ۱۷۷ و أُسْد الغَابَة ج ۲ ص ۱۹ و ص ۱۳۰
 - (٢) مانند مرحوم آيت الله مامقاني و همچنين صاحب كتاب «اَسْرَارُ الشَّهَادَةُ» تاليف مرحوم ملا آقا دربندي.
 - (٣) شعائر حسيني ص ٨ تا ١١
 - (۴) سوره حج آیه ۳۲
 - (۶) شعائر حسینیه ص ۶۳
 - (V) شعائر الحسينيه ص ۶۳ و ۶۴
 - (۸) حسین پیشوای انسانها ص ۳۰ به نقل از مجلهی الغری شماره ربیع الاول ۱۳۸۱ و سحاب رحمت ص ۲۷
 - (۹) شهید کربلا ج ۲ ص ۲۳۷

```
(۱۰) – حسین پیشوای انسانها ص ۳۸ و سحاب رحمت ص ۲۷
```

- ۹۶ و سحاب رحمت ص ۲۸
- (۱۲) دفاع از حسین شهید ص ۴۷۶ و عاشورا ص ۱۱۳
- (۱۳) قیام حسینی ص ۹۳ و عاشورا ص ۱۱۴ و شهید کربلا ج ۲ ص ۲۳۷ و ۲۳۸
- (۱۴) درسی که حسین عَلَیْهِ السَّلَام به انسانها آموخت ص ۴۵۴، قیام حسینی ص ۱۱۴ و عاشورا ص ۱۱۴
 - (١۵) شهيد كربلا ص ٤٣١ و المجالس السنيه ص ١٩۶ و عاشورا ص ١١٠
 - (۱۶) شهید کربلا ج ۲ ص ۲۳۷
 - (۱۷) شهید کربلاء ج ۲ ص ۲۳۸
 - (۱۸) شهید کربلاء ج ۲ ص ۲۳۸
 - (۱۹) شهید کربلا ج ۲ ص ۲۳۹
 - (۲۰) شهید کربلا ج ۲ ص ۲۳۹
 - (۲۱) شهید کربلاج ۲ ص ۲۳۹
 - (۲۲) شهید کربلاج ۲ ص ۲۳۹ و ۲۴۰
 - (۲۳) فرهنگ عاشورا ص ۲۸۰ و امام حسین از دیدگاه دانشمندان شرق ص ۴۰
- (٢٤) قيام امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام و يارانش ص ٢٠، امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام از ديدگاه دانشمندان شرق ص ٤٣ ٤۴
 - (۲۵) همان ص ۴۴ و امام على عَلَيْهِ السَّلَام صداى عدالت انساني ج ۵ ص ۲۱
 - (۲۶) تشیع در مسیر تاریخ ص ۱۷۵
 - (۲۷) فرهنگ عاشورا ص ۲۸۲
 - (۲۸) امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام و ايران ص ١۴
 - (٢٩) امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام از ديدگاه دانشمندان شرق و غرب و اهل سنت ص ١٨
 - (۳۰) فرهنگ معین ج ۵ ص ۵۵۰
 - (۳۱) درسی که حسین به انسانها آموخت ص ۴۴۱
 - (۳۲) نور دانش، سال دوم ش ۲ ص ۹۷
 - (۳۳) تاریخ ادبی ایران ج ۱ ص ۳۳۴
 - (۳۴) نور دانش سال دوم ش ۳ ص ۹۶
 - (۳۵) تاریخ طبری ج ۶ ص ۲۰۸
 - (۳۶) فرهنگ عاشورا ص ۲۸۳
 - (۳۷) ستاره درخشان شام ص ۹۷
 - (۳۸) فرهنگ عاشورا ص ۲۸۳ -
 - (۳۹) شیعه و زمامداران خود سر ص ۱۱۲
 - (۴۰) علم و ایمان ج ۴ ص ۱۷۱ و امام حسین از دیدگاه دانشمندان شرق و غرب ص ۶۶
- (٤١) مجموعهي گلزار بي پايان ج ٣ ص ٣٧۶ و امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام از ديدگاه دانشمندان شرق و غرب ص ٥٩

- (۴۲) این سخنان بر گرفته از کتاب سیل اشک است.
- (۴۳) عزاداری از دیدگاه مرجعیت شیعه ص ۲۶ و سیل اشک ص ۳۱
 - (۴۴) ده گفتار ص ۱۷۲ و سیل اشک ص ۳۳
 - (٤٥) فرياد گر توحيد ص ١٧٥ و سيل اشک ص ٤٧
 - (۴۶) عزاداری سنتی شیعیان ج ۲ ص ۷۰۷ و سیل اشک ص ۶۱
 - (۴۷) سیل اشک ص ۶۲ و عزاداری سنتی شیعیان
 - (٤٨) همچو سلمان ص ٨٧ و سيل اشک ص ٤٣
- (۴۹) عزاداری سنتی شیعیان ج ۲ ص ۱۴۲ و ۱۴۳ و سیل اشک ص ۷۵

اسناد و مدارک کتاب

- ۱ قرآن کریم
- ۲ عزاداری سنتی شیعیان
 - ٣ فريادگر توحيد
- ۴ عزاداری از دیدگاه مرجعیت شیعه
 - ۵ ده گفتار
 - ۶ شیعه و زمامداران خود
- ٧ امام حسين عَلَيْهِ السَّلَام از ديدگاه دانشمندان شرق و غرب
 - ٨ شعائر الحسينيه
 - ۹ سحاب رحمت
 - ۱۰ دفاع از حسین شهید
 - ١١ شهيد كربلا
 - ۱۲ عاشوراء
 - ۱۳ ستاره درخشان شام
 - ۱۴ مجله نور دانش
 - ۱۵ تاریخ ادبی ایران
 - ۱۶ سیل اشک
 - ١٧ همچو سلمان
 - ۱۸ مجموعهي گلزار بي پايان
 - ۱۹ علم و ايمان
 - ۲۰ فرهنگ عاشورا
 - ٢١ كَنْزُ العمّال
 - ۲۲ درسي كه حسين عَلَيْهِ السَّلَام به انسانها آموخت
 - ٢٣ أُسْد الغَابَهُ

۲۴ – صحیح تِرمِذی

٢٥ - فضائل الخمسه

۲۶ – تاریخ طبری

٢٧ - مُسْتَدْرَك الصَّحِيحَيْن

۲۸ – تشیع در مسیر

٢٩ – قيام حسين عَلَيْهِ السَّلَام و يارانش

٣٠ - امام على عَلَيْهِ السَّلَام صداى عدالت انسانى

التماس دعا

درباره مركز تحقيقات رايانهاي قائميه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فَى سَبِيلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آيه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّ بلام): خدا رحم نماید بندهای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مركز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسحد حمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب ســــــايت: www.ghaemiyeh.com ايميــــــــل: Info@ghaemiyeh.com فروشــــگاه اينترنــــتى: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵–۲۳۵۷۰۲۳ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۹۱۳۲۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۵۳۳۱-۶۲۷۳-۱۹۷۳و شماره حساب شبا: -۰۶۲۱-۰۰۰۰-۱۸۰-۱۸۹۰و شماره حساب شبا: -۱۶۲۱-۰۰۰۰-۱۸۰-۱۸۹۰و شماره حساب شبا ترکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او میفرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوار ترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمتها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می دارد و با حجّتهای خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش همه مردم را زنده کرده است، پیش

از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

